

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ ТУРИСТИЧНИМ БІЗНЕСОМ В УКРАЇНІ

Вступ. Туризм є у багатьох країнах основним джерелом надходжень до державного бюджету. Водночас він є специфічним об'єктом державного регулювання. Мультиплікаційний ефект впливу туризму на основні галузі економіки проходить шляхом покращення стану туристичних дестинацій. Все це сприяє обранню ефективної моделі управління туризмом.

Виклад основного матеріалу. Туристична політика - це система методів та заходів соціально-економічного, правового, зовнішньополітичного, культурного та іншого характеру, яке здійснюється парламентами, урядами, державними і приватними організаціями, асоціаціями та установами з метою створення умов для розвитку туристичної індустрії, раціонального використання туристичних ресурсів, підвищення ефективності функціонування системи туризму.

Туристична політика формується і реалізується на різних рівнях: державному, регіональному, окремого підприємства.

Туристична політика держави носить всі характерні риси його загальної політики. Однак є і специфічні чинники, під впливом яких туристична політика формується. До них відносяться:

- природні умови країни, що впливають на туристичну політику в залежності від їх наявності або відсутності, раціонального або нераціонального використання для цілей туризму;

- транспортні умови, що визначають доступність до об'єктів туристичної зацікавленості; соціальні, економічні і правові умови розвитку туризму.

Туристична політика держави поєднує внутрішні умови, а також складну систему конкурентних відношень із іншими державами, а також із світовими

регіонами, що формують міжнародний туристичний ринок.

Досвід багатьох країн світу свідчить, що розвиток туризму залежить від його підтримки на державному рівні. Однак не існує ідеальної форми створення оптимальної структури управління туристичною сферою.

Дослідження функціонування моделі державної участі в організації й розвитку туристичної діяльності дозволить виділити такі висновки:

- чітка централізація управління туристичною сферою;
- поєднання туристичною діяльності із іншими секторами економіки під егідою комбінованого міністерства;
- відсутність державних адміністрацій.

Отже, можна стверджувати, що регулювання туристичної діяльності у світі здійснюється в діапазоні від відсутності НТА до її існування у межах комбінованих міністерств. В інших випадках держава втручається в процес управління лише на регіональному рівні. В країнах де туризм не є пріоритетною галуззю взагалі немає державних важелів впливу на туристичну діяльність.

Поєднання комбінованих форм управління є серцевиною існування туристичного бізнесу у багатьох країнах світу. Для ефективного функціонування туристичного сектора залучаються всі наявні міністерства.

Аналіз інформаційних джерел дає можливість стверджувати про те, що не існує єдиної думки щодо кількості моделей регулювання сферою туризму, а також їх характеристики та країн поширення. При досить детальному вивченні проблем моделі державної участі в організації й розвитку туристичної діяльності чітко можна виділити такі підходи.

Перший підхід акумулює дослідження, що виділяють три типи моделей управління туристичною сферою.

Другий підхід – фіксує чотири моделі управління туристичною сферою.

Однак наповнення смисловим змістом цих моделей, а також країни їх поширення у багатьох авторів є суттєво відмінними, очевидно, що це є суб'єктивним у їхньому розумінні. Розглянемо де у світовій практиці

виділяють три, чотири моделей державної участі в організації й розвитку туристичної діяльності (табл. 1). Окрему позицію щодо дослідження управління туристичною сферою займає [Галасюк С.С., 2010], ” який виділяє чотири моделі управління, але надає їм зовсім інший зміст. За результатами його вивчення системи державного регулювання сферою туризму всіх 193 країн світу можна зробити висновок, що найбільш поширеною є друга модель, при якій в структурі уряду створюється комбіноване міністерство, що об'єднує туризм із суміжними галузями, - 41% країн світу обирають саме її. Третина держав (31%) дотримуються третьої моделі, де центральним органом виконавчої влади у сфері туризму може бути або багатопрофільне міністерство, або державна структура (адміністрація, комітет, департамент тощо), безпосередньо підлегла уряду. Кожна п'ята (21%) країна світу має окреме міністерство туризму, тобто знаходиться на першій моделі, і лише 7% держав не займаються регулюванням туристичної галузі на рівні центральної державної влади ”.

В Україні центральним органом виконавчої влади в галузі туризму є Державна туристична адміністрація України, що, по суті, має бути генеральним координатором між усіма учасниками туристичного процесу: урядом, численними міністерствами та відомствами, залученими у сферу туризму, місцевими адміністраціями та приватним сектором. Основною функцією НТО є просування туризму на національному та міжнародному рівні, тож на неї покладений випуск рекламно-інформаційної продукції проведення маркетингових досліджень.

Висновки. Проведений аналіз свідчить про дію ряду негативних явищ, що спостерігалися за цей період, а саме:

1. За даними Всесвітньої туристичної організації (UNWTO), у понад 80-ти країнах світу туризм віднесено переважно до компетенції міністерств і відомств економічного блоку (міністерства економіки, торгівлі, транспорту, промисловості, фінансів), у решті – до міністерств і відомств соціального блоку (міністерства культури, екології, освіти, інформації, археології).

2. Розвиток туристичної індустрії в Україні відповідно до європейської моделі державного регулювання розвитку туристичної діяльності.